

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. V. Episcopus ordinans debet esse proprius ordinandi ratione
nativitatis, beneficii vel domicilii, nisi fuerit per triennium Episcopo
familiaris, & beneficium statim reipsâ illi conferat. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

posse committi Sacerdoti. Et aliunde nullum exemplum aut vestigium invenitur, quod talis commissio unquam facta sit alicui non Sacerdoti.

Et haec tenent quidem de ministro huius Sacramenti valido, ut sic dicam, id est, ita ut si ordinare aliquem velit, factum teneat; ut autem Ordinatio non solum valeat, sed etiam liceat, quaedam à jure statuta sunt, paucis sequenti Conclusionis explicanda.

CONCLUSIO V.

Episcopus ordinans debet esse proprius ordinandi ratione civitatis, beneficii vel domicilii, nisi fuerit per triennium Episcopo familiaris, & beneficium statim reipsa illi conferat. Interim Ordo collatus ab alieno tenet.

128. Ex natura rei illicitum est conferre Ordines subito alieno.

Hæc Conclusio intelligitur de Episcopo, conferente Ordines usque ad Sacerdotium inclusivè. Et verò conferre hos Ordines alieno, sine debita licentia, non solum veritum est jure Ecclesiastico, verum etiam ex natura rei; sicuti veritum est ex natura rei baptizare in aliena Parochia, nisi de licentia Pastoris, ad quem ex officio pertinet, in Ecclesiæ numerum Catechumenorum recipere, licet ipsa actio baptizandi non sit actio jurisdictionis propriè loquendo.

Consimiliter dico; ex natura rei, eo ipso quod fuit institutum Sacramentum Ordinis, & facta fuit distributio regionum & locorum, ad commodius regimen necessarium, distinctæ que Dioceses Episcoporum, ac singulis proprii subditi attributi, ad Episcopum ipsum pertinet, ex suis subditis, non autem ex alienis, pro servitio Ecclesiæ ministros sibi deligere. Et quævis Ordinatio ipsa non sit actio jurisdictionis propriè loquendo, hoc est, actio jus dicendi; tamen electio ad Ordines, hoc est, ut quis ordinetur, pertinet ad habentem jurisdictionem in eum, alioquin non parva in Republica Christiana dissensio sequeretur.

129. Ecclesia superaddidit suum præceptum in Conc. Nicæno.

Quæ utique dissensio, ut certius evitaretur, Ecclesia superaddidit suum præceptum, ut patet ex Concilio Nicæno can. 16. juxta primam & secundam translationem, aut juxta tertiam can. 17. sequentis tenoris: Si quis ausus fuerit aliquem, qui ad alterum pertinet, ordinare in sua Ecclesia, quum non habeat consensum Episcopi ipsius, à quo recessit Clericus, irrita erit huiusmodi ordinatio.

Ordinatio aliter facta est valida ex

Intellige, quoad executionem Ordinis suscepti; non autem quo ad impressionem characteris, ut colligitur ex 6. Synodo Generali

c. 17. ubi sic lego: Quoniam diversarum Ecclesiarum Clerici, suas, in quibus ordinati sunt, Ecclesias relinquentes, ad alios concurrunt Episcopos, & regunt Episcopo proprio in alienis constituantur Ecclesiis, ubi contigit eos sine sui examinatione permanere, præcipimus amodo, ut nullas Clericorum, quorum in quocumque gradu sit, licentiam habeat sine demeritis literis sui Episcopi, in altera constituta Ecclesia. Qui verò hoc amodo non observaverit, ad approbationem eius, qui ordinaverit eum, deponatur tam ipse, (si ego suspenderit Ordinatio valida; alioquin non deponendus, sed omnino rejiciendus foret) quam qui eum sine ratione suscepit.

Constat cap. 1. de Tempor. Ordin. 6. ubi: Statuimus, ut nullus Episcoporum Italia, de cetero aliquem ultramontanum Clericum ordinare præsumat, nisi à nobis specialem licentiam habeat, vel ab Episcopo, de cuius Diocesi traxit originem oriendus, vel in cuius Diocesi beneficiatus existit; per eius præsentem literas causam rationabilem continentes, quare eum nolit, aut nequeat ordinare. Eos verò, qui contra præmissa contigerint ordinari, manere volumus aliquo spe dispensationis, super hoc à sede Apostolica vitanda suspensos, ac ordinantes penitentiam puniri. Illi Clemens IV.

Et Gregorius X. in Generali Concilio Lugdunensi, ut refertur eodem tit. c. 2. Eni, inquit, qui Clericos Parochia aliena absque Superiorum Ordinandorum scientia susceperit, seu officiatum, rancia, vel quocumque alio figmento quolibet, presumptim ordinare, per annum à collatione Ordinis decernimus esse suspensos. His, qui contra statuta contra ralius ordinatos, in suo robore duraverint, illi Gloss. verb. Statuunt. Quod si collatæ Ordinationis non habeatur quoad executionem, q. 2. per totum 71. dist. 6. 1.

Novissimè autem (ut omitam illa jura, quæ solent ab Auctoribus communiter allegari, & sunt obvia) Concilium Tridentinum ad propositum nostrum sic ait sess. 23. de Refor. c. 1. Vnusquisque autem à proprio Episcopo ordinatur. Qui si quis ab alio promoveri petat, nullatenus id, cum cuiusvis generalis aut specialis rescripti vel privilegii prætextu, etiam statuis temporibus permissum, vel eius probitas ac mores, Ordinarii sui testimonio commendentur; si secus fiat, ordinatus à collatore Ordinum per annum, & ordinatus à susceptorum Ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario voluerit expedire, sit suspensus.

Ordinans, inquam, à collatione omnium Ordinum (ut communiter intelligunt Doctores) & non solum illius Ordinis, qui collatus est; & ordinatus à susceptorum Ordinum executione (ergo Ordines sic suscepti valent quoad impressionem characteris) quantum proprio Ordinario videbitur expedire, ac promissè Ordinarium poterit, quando sibi videbitur, à illius suspensione absolovere.

Addunt Aliqui privationem Clericalium privilegiorum, & incapacitatem beneficiorum, respectu eorum, qui minoribus Ordinibus, seu

primâ Tonfurâ sic initiarentur. Ita videtur sentire Sanchez c. 1. de Ordine dub. 20. n. 15. & 16. dicens: Hinc (scilicet ex eo, quod talis Ordinatio sit irrita quoad executionem) fit, quod sic initiatus Tonfurâ, non gaudeat privilegio clericali. Sic testatur se vidisse iudicium Chassinæus in Consuetud. Burg. rubr. des l'utices, §. Gloss. sunt creus, in fine, Rebuffus in Traçt. nominat. q. 14. n. 42. Salzedo super practica Bernardi Diaz cap. 26. §. Et non solum, licet contrarium tenuerit Guido decif. 449.

Secundò fit, quod sic promotus non potest Ecclesiastica beneficia obtinere, sicut si Tonfurâ non esset initiatus; quia paria sunt, nullam habere Tonstram, & habere inutilem, quod enim vitiosè cautum est, pro non cauto haberi debet l. Quoties 6. Qui satisfacere cogantur. Item, quia cum hic quoad se suspensus sit, privatus est omni actu spirituali tendente ad sui commodum, ut scribit Antonius cap. fin. de Clerico excommunicato, & ob eam rationem redditur inhabilis ad obtinenda beneficia, cap. Cum bona, de Ætat. & qual. Et ideo si quis impetret à Papa beneficium, si non exprimat se ab alieno Episcopo esse promotum, est subreptitia impetratio; quia si Pontifex sciret, non contulisset, vel non ita facile. Sic Salzedo ibi §. Ex quo manifestè. Oldradus Conf. 215. Cephalus Conf. 682. volum. §. Rebuffus de Form. dimisso. n. 22. 23. 24. Ità Sanchez.

Sed quàmvis hoc probabile sit; tamen etiam oppositam sententiam idem Auctor dub. 28. n. 4. putat satis probabilem, immo probabiliorem; quia hic non est propriè suspensus, & sic licet utatur Ordine ante absolutionem, non est irregularis; sed tantùm est suspensus ad hunc sensum, quod non licet ei uti eo Ordine sine peccato, donec Superior eum ratificet, sicut qui recipit Ordines ante legitimam ætatem, non est iure communi propriè suspensus, ita ut celebrans esset irregularis; sed ad hunc sensum tantùm, quod non possit absque peccato mortali uti eo Ordine, donec habeat ætatem completam. Ergo sicut iure communi valebat collatio beneficii, facta ordinato ante legitimam ætatem, ita etiam valebit collatio beneficii, facta ordinato à non suo Episcopo.

Hanc opinionem amplectitur Navarrus lib. 1. Consil. tit. 11. de Temp. Ordin. consil. 29. n. 1. si non est ultramontanus, & ordinatus in Italia. Immo consil. 31. n. 1. idem docet de ultramontano, ordinato in Italia. Tum; quia est casus expressus in cap. Quod translationem, de Temp. ordinat. quod ordinatus ab alieno Episcopo, non caret ipso iure executione Ordinis, sed est interdicensa ei.

Tum; quia cap. Vel non est compos. de Temp. ordinat. idem statuit de ordinato ante legitimam ætatem. Tum; quia cap. 1. eodem tit in 6. cui innititur Glossa præfata (in illud cap. verb. Clericum, ubi tenet oppositam sententiam) pro-

bat contrarium, quatenus loquitur de Ordinate Clericum ad sacros Ordines, & de Clerico ordinato ad illos, significando aliud de ordinante laicum, & de laico ordinato ad Clericum; argumento cap. Nonne, de Præsump.

Tum; quia est exorbitans à iure regulari in dict. cap. Quod translationem, & ita debet restringi ad terminos, quibus utitur cap. Que à iure, de Reg. Iuris in 6. Tum; quia est pœnalis, & ita restringenda, c. Pœna, de Pœnit. dist. 1. & cum loquitur de ordinante Clericum, & de ordinato Clerico ad sacrum, non debet extendi ad ordinationem laicorum, & ad laicum ordinatum ad Clericum: immo probat contrarium, eò quod, qui de uno dicit, de alio negare videtur, dict. cap. Nonne.

Tum; quia causa illius Constitutionis fuit, quia Clerici extra suas terras in Italia ordinantur ad sacros, ut habet præmium illius, & non fuit causa impulsiva, ut significat Ioannes Andreas, sed finalis, quia causa dispositionis, quæ ponitur in præmio eius, censetur finalis l. fin. ff. de hæred. instit. & ita solum habet locum in ordinante Clericum ad sacros Ordines.

Tum; quia ridicula est ratio, qua movetur Ioannes & Dominicus, scilicet quod verbum, Ordo, latè sumptum, significat etiam Ordines minores: quia illa efficaciter tollitur per ipsum & Archidiaconum, & retorqueri potest contra eos, cum regulariter lex exorbitans & pœnalis non extendatur ad significata improprie & latè per ejus verba.

Tum; quia non est eadem ratio de ordinato laico ad Clericum, & de Clerico ad sacros; cum crimen hoc sit longè gravius illo, ut palam est: cumque Extravagans Pii 2. Cum ex sacrorum, clarè significet hoc, statuendo, quod ordinati ad sacros sine dimissoriis, & ante ætatem, & extra tempora, suspenduntur ipso iure, & si celebrant sunt irregulares, quæ tamen secundùm omnes non habent locum in ordinato ad primam Tonfuram vel minores.

Tum; quia præfatum cap. 1. non potest sine violentia dividi per appositionem puncti, quam Glossa prætendit, ut palam est perpendiculari.

Tum denique; quod ridiculosum est etiam id, quod notant ex illa Glossa Dominicus & Francus, scilicet, quod quando per puncti appositionem in uno vel alio loco potest extendi prohibitio pœnalis, debeant in dubio poni in eo loco, in quo positum ampliat dispositionem, cum contrarium sit verum & receptum post Glossam in cap. In panis, de Reg. Iuris in 6. per quod & per rationem diversitatis supra tactam solvuntur fundamenta Glossæ. Hucusque Navarrus. Cujus sententia nobis placet, & ideo diffusius ejus fundamenta exscripsimus.

Et addimus; Concilium Tridentinum manifestè loqui de sacris tantùm Ordinibus; sic enim incipit præallegatum caput: Ordinationes

E e e

sacro.

Quarta & Quinta.

135. Sexta.

Ioannes Andreas. l. fin. de Hæred. instit.

Septima.

Octava.

Extravagans Pii 2.

136. Nona.

Decima.

137. Probatur etiam ex Conc. Trid.

privilegiis clericibus, & incapax beneficiorum. Sanchez.

Chassinæus. Rebuffus.

Salzedo.

Guido.

l. 6. Qui satisfacere cogantur.

Antonius.

Salzedo. Oldradus. Cephalus. Rebuffus.

133. Sententia negativa est probabilior.

134. Hanc amplectitur Navarrus, & probat ex diversis juri- bus. Prima probatio.

Secunda & Tertia.

sacrorum Ordinum statutis à jure temporibus &c. Ergo totum, quod in eo disponitur circa illos, qui ab alieno Episcopo ordinantur, intelligendum venit de solis Ordinibus sacris.

& cap. 4. de Temp. Ord. in 6.

Præterea notandum; quòd cap. 4. de Temp. Ord. in 6. ubi prohibetur Episcopis, conferre Tonfuram homini alterius diœcesis, absque sui Prælati licentia, nulla imponitur pœna tonsurato, sed solummodò tonsuranti. Nullus, (inquit Bonif. 8.) Episcopus vel quivis alius infanti (nisi fortè Religionem intraret) seu illiterato: sed nec absque sui Superioris licentia homini (id est, laico, juxta Gloss. ibi) diœcesis aliena clericalem presumat conferre Tonfuram: nec etiam conjugato, nisi volenti Religionem intrare, aut ad sacros Ordines promoveri: prout est satis Canonibus definitum. Qui verò contra fecerit (ut in eo) in quo peccaverit puniatur: per unum annum à collatione clericalis Tonfuræ dumtaxat noverit se suspensum.

138.

Auctor sequitur sententiam Navarræ.

Teneo itaque cum Navarro, tonsuratum, aut ordinatum ad minores Ordines ab Episcopo alieno, sine licentia proprii, vel per dimissorias falsas, non esse ipso jure suspensum propriè dictâ suspensione, id est, cujus transgressio inducit irregularitatem; adeoque non esse privatum, neque privandum ob hoc solum beneficis ante vel post habitis.

Sic tonsuratus potest aliquando suspendi ex Concilio Tridentino.

Dico: Ipso jure suspensum; quia aliquando potest suspendi, ut patet ex Concilio Tridentino, quod sess. 7. de Refor. c. 10. sic statuit. Non liceat Capitulis Ecclesiarum Sede vacante infra annum à die vacationis, ordinandi licentiam aut litteras dimissorias seu reverendas, ut aliqui vocant, tam ex iuris communis dispositione, quam etiam cuiusvis privilegi aut consuetudinis vigore alicui, qui beneficii Ecclesiastici recepti, sive recipiendi occasione arctatus non fuerit, concedere: si secus fiat, Capitulum contraveniens Ecclesiastico subiacet interdicto, & sic ordinati, si in minoribus Ordinibus constituti fuerint, nullo privilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudeant; in maioribus verò ab executione Ordinum ad beneplacitum futuri Prælati sint ipso jure suspensi.

Ubi hæc ultima verba satis significant, constitutos in minoribus Ordinibus, non esse ipso jure suspensos. Deinde præcedentia verba clarè exprimunt, eos posse suspendi seu privari privilegio clericali, præsertim in criminalibus.

139.

Id generaliter verum esse, docet Navarrus.

Sed nunquid generaliter verum est; tonsuratus vel initiatus minoribus Ordinibus ab Episcopo alieno, sine debita licentia proprii, potest suspendi, & per illam suspensionem fit inhabilis ad beneficia? Affirmat Navarrus supra n. 5. & probat per ea, quæ habentur in cap. Quod translationem, & cap. Vel non est compos. de Temp. Ord.

Sed ego puto, hoc ex illis juribus nullatenus probari; quia c. Quod translationem, loquitur de Ordinibus collatis Clerico Græco, Episcopo Latino subiecto, à Græco Pontifice, id quæ

extra quatuor tempora. Hæc sunt verba iuris: Consultationem suam taliter respondimus, quòd licet Clericus Græcus, Episcopo Latino subiectus, à Græco Pontifice ordinatur, nisi de mandato vel Licentia sui Episcopi fiat, interdum est ei Ordinibus sacris susceptis.

Ubi Glossa verb. Ordinat: Extra, inquit, quatuor tempora, sicut est in antiqua compilatione, & sic bene facti ad titulum. Cùmque hoc jus sit pœnale, non est extendendum ad Ordinationem laici, juxta supradicta ex Navarro; neque ad Ordinationem Clerici in ipsis quatuor temporibus, sed restringendum ad Ordinationem Clerici ad sacros Ordines extra quatuor tempora.

Similiter cap. Vel non est compos, manifestè loquitur de Ordine sacro, ut patet ex verbis ejus, quæ subijcio: Vel non est compos sui Episcopi Conventus. vel nunc videtur à se suscipiam recepisse, qui M. puerum, latorem presentium, alicuius tredecim annorum, contra sacrorum Canonum injuncta, monachum in Diaconum dicitur ordinatum in ditionibus Ordinis clericali: Et infra: Discreti vestra mandamus, quatenus si rem invenieritis, prædictum Episcopum à collatione Ordinum suspendatis, ipsum, ut eidem M. quem ab executione digni Diaconi (aliàs, Diaconatus) usque ad alium legitimum in iniuriam suspendimus Ordinationis, præsertim in Ecclesiastico beneficio competentem, per censuram Ecclesiasticam compellatis.

Quomodo autem ex hoc jure rectè inferatur; ergo qui suscepti primam Tonfuram ad minores Ordines ab Episcopo non suo, potest suspendi, ego non video, & ideo ad aliam sententiam expectabo.

Consimiliter vellem videre claram probationem ejus, quod ait Navarrus supra Concilio 30. n. 1. Ordinatus ad minores Ordines per dimissorias falsas, non potest absque peccato in Ordinibus minoribus sic susceptis, docere nisi sit factus Ordinatio per proprium Episcopum; hoc, inquam, faciliùs dicitur, quàm effici probetur, eo semper salvo, ut non sit ipso jure suspensus, neque post factum à proprio Episcopo fuerit suspensus.

Nam cap. 1. de Temp. Ordinat. in 6. quod allegatur, loquitur de Ordinibus sacris, præsertim Navarrus supra illud intellexit; & limitat cap. Lugdunensis 10. 9. 2. sequentis tenore: Lugdunensis parochie (aliàs, Ecclesia) Clerici, qui contra statuta canonum ab alterius parochia Episcopo ordinatos, litterarum suarum significatione monentur, cum graduum suorum honore recipere religionis sapienter poterit, si eos alius canonice & jure præsertim aliq. a ordinatos consueverit, si tamen eorum præsertim viam id indulgentiam per peccatis promerentur. Ità Urb. Papa Hugoni Lugdunensi Archiepiscopo.

Quòd autem loquatur de Ordinibus sacris, patet; qui supponit, tales Clericos suspensos ipso jure ab executione Ordinum sic susceptis

Sect. 3. De Ministro Ordinationis. Concl. 5. 587

rum, ibi : Cum graduum suorum honore recipere ... poterit.

Et idipsum expressis verbis significat Gratianus ibi, dicens : His auctoritatibus prohibentur quilibet Episcopi Clericos alterius ordinare. Sed quaeritur, si contingat eos aliquibus sacros Ordines distribuere, an ordinati, ab Episcopis suis in propriis Ordinibus recipi possint. De his ita scribit Urb. Papa Hugoni Lugdunensi Archiepiscopo : Lugdunensis Patriarchie &c. ut supra.

Allegatur etiam à Navarro cap. Nullus, de Temp. Ordinatus in 6. Sed in illo capite, ut supra vidimus, solum imponitur poena Episcopo, ordinanti laicum alienae Diocesis; nullo autem vel minimo verbo significatur, laicum sic ordinatum peccare, utendo suis Ordinibus.

Cum ergo Ordo collatus valeat, nec invenitur suspensio aut prohibitio juris; dico, salvo meliori, sic ordinatum nullatenus peccare, utendo suis Ordinibus, nisi ab Episcopo proprio id ei expressè fuerit prohibitum; sicut indubie potest prohiberi, in poenam injuriæ sibi factæ; & hoc sensu admitto, sic ordinatum posse suspendi à proprio Episcopo, & per consequens inhabilem fieri ad beneficia impostorum recipienda.

Adeoq; consultum est procurare per se, vel per amicos, ut proprius Episcopus habeat ratam præfatam Ordinationem; non eâ ratificatione, quâ quis potest habere ratum, quod nomine suo gestum est; quia supponitur, non fuisse gestum nomine proprii Episcopi; sed eâ ratificatione seu approbatione, quâ quis potest approbare factum ab alio in suam injuriam, & remittere poenam, infligendam vel absolvere à poena jam inflicta.

Cæterum prædicta intelligenda sunt, primum, stando in jure communi. Nam Sixtus V. Bulla : Sanctum & salutare, 91. apud Cherubinum §. 3. sic ait : Clericos post hac male promotos (etiam ad primam Tonfuram & minores Ordines, ut patet ex §. 2.) ab executione, ministerio & exercitio Ordinum susceptorum, & ab omni spe & facultate ascendendi ad alios superiores perpetuo suspensos declaramus, & si in eis ministrare præsumperint, illos sic irregulares effectos, omnibus & quibuscumque per eos in titulum, commendam, aut alias obtentis dignitatibus, officiis & beneficiis Ecclesiasticis, cum cura & sine cura, quomodocumque qualificatis secularibus, vel cujusvis Ordinis aut militiae regularibus, ac etiamsi ipsi Clerici regulares fuerint, activâ & passivâ voce ipso facto privamus, & us privatos, atque ad illa, & alia similia, vel dissimilia impostorum obtinenda, in perpetuum inhabiles & incapaces esse declaramus.

Verum hanc Constitutionem Clemens VIII Bulla : Romanum Pontificem, 49. apud Cherubinum, reduxit ad terminos Constitutionis Pii II. & Conc. Trident. Subdo verba Pontificis ex §. 2. Motu proprio & ex certa scientia nostris ac de Apostolica potestatis plenitudine hac nostra

perpetuò valitura Constitutione supradictas literas (Sixti V.) ad terminos sacrorum Canonum ac Constitutionis Re. Me. Pii Papæ II. etiam prædecessoris nostri, quâ incipit : Cum ex sacrorum Ordinum, sub dat. videlicet quatuordecimo Kal. Decemb. Pontificatus sui anno 4. cujus tenorem præsentibus præpresso haberi volumus, & ad dispositionem Decretorum sacri Trident. Concil. restringimus & reducimus, nec non censuras & poenas in eisdem Sixti literis contra quoscumque, præterquam contra simoniacos ordinantes, & ordinatos inflictas, quas volumus in suo robore permanere (aliis etiam poenis & censuris per eosdem Canones ac Constitutionem Pii II. Concilium Trident. injunctis, sicut & firmis remanentibus) moderamus & abolemus.

Interim alia occurrit Constitutio Urb. VIII quæ incipit : Secretis, 35. apud Cherubinum, in qua §. 3. sic lego : Motu proprio & ex certa scientia ac matrà deliberatione nostris, deq; Apostolica potestatis plenitudine, Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis in Italia existentibus tenore præsentium prohibemus, ne quovis prætextu, & ex quacumque causa Hispanos, Lusitanos, Gallos vel Germanos, aliosq; quoscumque natiæ gentes, & ex quibusvis locis extra Italiam oriendis, non solum ad sacros, sed neque etiam ad minores Ordines vel Clericalem characterem promovere audeant seu presument, nisi dimissionales suorum Ordinariorum literas à nostris & hujus sanctæ Sedis Nuntius seu Collectarius in illis partibus commorantibus recognitas & probatas & subscriptas habeant, eorundemve Nuntiorum seu Collectorum subscriptione, à dilecto Filio nostro in Alma Urbe Vicario in spiritualibus generali, similiter examinata, recognita & approbata fuerint, aliis promoventes, ad annum ab exercitio Pontificalium, promoti vero perpetuè suspensionis poenam, absque spe dispensationis à Sede Apostolica obtinenda, incurvant eo ipso.

Et §. 4. de Italis statuit, quod sequitur : Italos vero si quas impostum clericali characterem insigniri, vel ad minores Ordines promoveri ab alieno Episcopo, cum falsis dimissionibus contigerit, etiamsi qualitatibus, per Conc. Trident. Decretum c. 16. sess. 23. requisitis, præditi sint; nihilominus, secuta tamen prius desuper Iudicis Ecclesiastici declaratione, fore privilegio minime gaudere, sed seculari jurisdictioni, ut antea plene in omnibus subiacere, & subjectos esse respectivè volumus, sicq; non aliter &c. Datum Roma apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 11. Decemb. 1624. Pontif. nostri a. 2.

Secundò, prædicta intelligenda sunt, nisi alia major culpa intercesserit; & g. nisi ob defectum debitæ licentiæ incurrerit excommunicationem ipso jure, per aliquam Constitutionem Synodalem (nam jure communi non incurrit illam) vel quòd Ordinator tulerit excommunicationem ipso jure incurrendam contra eos, qui peterent à se ordinari sine legitima licentiâ juxta Pontif. Romanum Tit. de Ord. conferendis ibi : Reverendissimas in Christo Patre & Dominus Dominus N. Dei & Apostolica Sedis gra-

Eccce 2

144. Constitut. Urb. VIII de eadem materia,

145. Secunda limitatis,

142. Sententia negans placet Auctori scelus specialis prohibitione.

143. Bulla Sixti quinti contra male promotos,

quam Clem. VIII. reduxit ad terminos Constitut. Pii II. & Conc. Trid.

ria Episcopus N. sub excommunicationis pena precipit & mandat omnibus & singulis pro suscipiendis Ordinibus hic presentibus, ne quis forsitan eorum irregularis, aut aliis à iure vel ab homine excommunicatus, interdicitus, suspensus, spurus, infamis, aut aliis à iure prohibitus sive ex aliena diocesi oriundus, sine licentia sui Episcopi, aut non descriptus, examinatus, approbatus, & nominatus ullo pacto audeat ad suscipiendos Ordines accedere. Et quod nullus ex ordinatis discedat, nisi Missa finita & benedictione Pontificis accepta.

Ubi ergo hoc observatum foret, qui absque debita licentia susciperet Tonfuram aut minores Ordines, utendo, Ordine suscepto, incurreret irregularitatem; sicut ille, qui aliis excommunicatus eos susciperet, juxta cap. 1. de Clerico excommunicato, & cap. Si quis Episcopus, 11. q. 3. Ita Navar. supra consil. 31. quem sequitur Sanchez de Ord. c. 1. dub. 28. n. 10.

Sed ego, ut verum fatear, nescio, quomodo hi Auctores ex illis iuribus probent hanc irregularitatem. Quapropter subscribo verba textus, si forte alius doctor me, sibi ex illis iuribus possit satisfacere. Itaque cap. 1. de Clerico excommunicato, ita sonat: Si quis Episcopus, Presbyter, vel Diaconus, depositus iuste pro certis criminibus, ausus fuerit attingere ministerium, sibi dudum commissum, hic ab Ecclesia abscondatur. Ergo excommunicatus suscipiens Ordines, aut potius, utens Ordinibus susceptis, fit irregularis, qualis Consequentia?

Putas, quia detur irregularitas ferendae sententiae? Scio quod non putes. Et ly abscondatur, nonne significat ferendam sententiam? Nemo dubitat. Et quamvis Glossa ibi verb. Diaconus, dicat: Idem est de omnibus aliis; unde hoc probatur? Sanè in poenalis, juxta Navarrum supra allegatum, non est facienda extensio ab Ordinibus sacris ad Ordines non sacros.

Sed audiamus cap. Si quis Episcopus, 11. q. 3. Si quis Episcopus damnatus à Synodo, vel Presbyter, aut Diaconus à suo Episcopo, ausi fuerint aliquid de ministerio sacro contingere, sive Episcopus iuxta praecedentem consuetudinem sive Presbyter aut Diaconus, nullo modo liceat ei, nec in alia Synodo, restitutionis spem, aut locum habere satisfactionis. Quod jus, ut vides, etiam loquitur de solis Ordinibus sacris; cumque sit poenale, non est extendendum ad Ordines minores, sed potius restringendum, juxta cap. 15. de Reg. Iuris in 6. Odia restringi, & favores convenit ampliari.

Hinc Villalobos in sum. tract. 21. diff. 14. n. 1. ait: Non incurrit irregularitatem, qui ligatus aliqua censura, exercet actum Ordinis minoris, secundum magis probabilem opinionem, sicut tenet Avila de cens. p. 7. d. 9. sec. 2. dub. 3. cum aliis; quia illos actus possunt facere laici.

Sed revertamur ad Episcopum ordinantem, de quo hic praecipue tractamus, Sect. sequenti latius acturi de suscipiente. De illo ergo quaeri-

tur; an si non subdito, absque debita licentia, conferat primam Tonfuram, incurrat poenam suspensionis per annum à collatione omnium Ordinum tam minorum, quam majorum. Et idem quaeri posset, si conferat minores Ordines.

Ratio dubitandi oritur ex ipso iure; nam cap. Eos qui, de Temp. Ord. in 6. quod supra citavimus, & ex quo probatur illa poena, loquitur de Episcopo ordinante Clericum alium, ergo supponit eum esse Clericum saltem tonsuratum. Unde cap. Nullus, eodem, ubi loquitur jus de Episcopo, conferente primam Tonfuram laico alterius diocesis, solum imponit poenam suspensionis à collatione primae Tonfurae. Verba textus vide supra.

Quantum ad Tridentinum, certum est, probo sess. 23. de Refor. c. 8. non agat, nisi de collatione sacrorum Ordinum, ut superius ostendimus. Quamvis enim generaliter dicat: Vniquisque autem à proprio Episcopo ordinetur, tamen ex principio capitis constat, de qua Ordinatione debeant illa verba generalia intelligi: Ordinetur, inquit, Sacrorum Ordinum &c.

Major difficultas oritur ex eodem Concilio sess. 24. de Refor. c. 2. ubi sic statuit: Episcoporum, qui Titulares vacantur, etiam non co nullus diocesis, etiam exempto, aut aliquo ministerio cuiusvis Ordinis recedant, aut mutentur, vigore cuiusvis privilegii, sibi de promeritis quoscumque ad se venientes pro tempore concessi, alius subditum, etiam praeterea familiaritatis commensalitatatis suae, absque sui proprii Praeati expresso consensu aut literis dimissoris ad aliquo loco aut minores Ordines, vel primam Tonfuram promoveri seu ordinare valeat. Contraveniens ad exco Pontificali per annum; taliter vero promeritis executione Ordinum sic susceptorum, donec fuerit lato visum fuerit, ipso iure suspenso.

Sed neque haec Constitutio satis probat sententiam affirmativam, generaliter operando in omni Episcopo; quippe solum loquitur de Episcopo Titulari, de quo indubitanter hoc debet admitti. Quod autem non debeat extendi ad alios Episcopos patet; quia hic imponitur poena suspensionis, non solum à collatione Ordinum, sed etiam omnium Pontificalium; ubi tamen sess. 23. c. 8. ubi generaliter loquitur de Episcopis, solum imponat poenam suspensionis à collatione Ordinum, quae indubie minor est, cum sint alia multa Pontificalia, praeter collationem Ordinum, videlicet consecrare Ecclesias, altaria, & similia, de quibus hic non est locus tractandi.

Cum ergo poenae non sint extendendae, ut statim diximus, sed potius restringendae, iuxta, quae communiter allegantur, solum loquitur de Ordinibus sacris, vel non generaliter de omnibus Episcopis, mihi satis probabile videtur, verum & realem Episcopum, primam Tonfuram conferentem, sine proprii Episcopi licentia, non incurrere poenam suspensionis.

Navarrus Sanchez. 146. Expenditur ab Auctore.

cap. 1. de Clerico Excom.

cap. Si quis Episcopus 11. q. 3.

Villalobos.

Avila

147. An Episcopus conferens

Tr... qui Ep... dic... pro... in... ex... Ter... in... Quo... ratur... aliqu... egatur... scop... prius... ne... tis... Sa... 1. 3. c. Al... 1. 7. c. Inc... 1. 1. ff. C... 1. 16. c. 15. An ille... as... truce... tinere... beat du... cem Ep...

nis à collatione Ordinum per annum, latam in cap. *Eos qui*, de Temp. Ordin. in 6. & à Tridentino sess. 23. c. 8. sed tantum suspensionem à collatione primæ Tonsuræ, latam in cap. *Nullus*, eodem titulo.

Quidquid in contrarium sentiat Gloss. in cap. *Eos qui*, verb. *Ordinare* & cap. *Nullus*, verb. *Homine*, quam sequitur Suarez & Alii apud Dianam p. 3. tract. 4. resol. 194. Nostram sententiam tenet Villalobos supra tract. 18. diff. c. 7. n. 7. & Alii, quos ibidem citat Diana.

Sed dicit aliquis: ecquod modis Episcopus intelligitur proprius in hoc casu? Conclusio tres designat, qui desumpti sunt ex cap. *Cum nullus* 3. de temp. Ordin. in 6. ubi sic ait Bonifacius VIII. *Cum nullus Clericus parochia* (id est, diocesis) *aliena præter superioris ipsius licentiam debeat ordinare, superior intelligitur in hoc casu Episcopus, de cuius diocesi est is, qui ad Ordines* (majores vel minores, juxta Gloss. ibi:) *promoveri desiderat oriundus* (& hic dicitur proprius ratione nativitatis) *seu in cuius diocesi beneficium obtinet Ecclesiasticum* (qui est proprius ratione beneficii) *seu habet* (licet alibi natus fuerit) *domicilium in eadem*, Ecce proprius ratione domicilii.

De primo queritur; utrum dicatur Episcopus originis seu nativitatis, in cuius diocesi, forte per transitum, aut negotiationis gratiâ peregrinantibus parentibus, quis nascituran verò in cuius diocesi parentes habent firmam habitationem & domicilium.

Sanchez de Matr. lib. 3. disp. 23. n. 3. cum Aliis, quos citat, docet, intelligi debere diocesim, in qua parentes habent firmum domicilium, adeo ut licet parentes decennio, & ultra, in alia diocesi stetitissent, non diceretur filius ibi natus, sed in loco ubi parentes habent domicilium.

Probat ex l. *Filios*, 3. Cod. de Munic. & orig. *Filios* (inquit Imp. Philippus) *apud originem patris, non in materna civitate, etsi ibi nati sint* (si modo non domicilium retineantur) *ad honores seu munera posse compelli, explorati iuris est*. Et l. *Cities*, 7. in fine Cod. de Incolis, ibi: *Vnde cum profectus est, peregrinari videtur*. Et mater, quæ habebat animum revertendi, fingitur semper fuisse in civitate, & ita ibi peperisse, l. 1. & l. *Retro* 16. ff. de captivis. Ità Sanchez.

Lex 1. sequentis est tenoris: *Quod servus eius, qui ab hostibus captus est, postea stipulatus est, aut si legatum sit servo eius, posteaquam ille ad hostes pervenit, hoc habebunt heredes eius, quia etsi captivitas tempore decepsisset, adquisitum foret heredi*. Alia lex ita sonat: *Retro creditur in civitate fuisse, qui ab hostibus advenit*. Quæ leges, meo iudicio, valde obscuræ sunt ad clarè probandam sententiam Sanchez.

Estò enim fictione juris mater dicatur peperisse in loco domicilii, & ideo hic Episcopus fictione juris sit proprius Episcopus ratione nativitatis; cur etiam ille, in cuius diocesi proles à

parte rei nascitur, nequeat haberi proprius ratione nativitatis, non fictione juris, sed rei veritate? Profectò sacra Congregatio Concilii die 16. Decemb. 1599 & 12. Augusti 1628. & 7. Aprilis 1629. refertur declarasse; quòd quis ordinari potest ab Episcopo originis paternæ, tametsi pater tempore nativitatis illius filii, ad aliam diocesim jam transfulerat domicilium.

Sicuti ergo ille filius duplicem habet Episcopum originis, unum illius diocesis in qua pater natus fuit, & alterum illius diocesis, in qua pater jam habet domicilium; & ipse nascitur; cur similiter in casu proposito, qui nascitur in itinere, non possit habere duplicem Episcopum originis, unum fictione juris illius diocesis, in qua parentes habent domicilium, & propterea ipse fictione juris nascitur; alium illius diocesis, in qua rei veritate nascitur? Non video quid obstat possit, præter jus positivum, de quo nobis non satis constat. Cur enim l. *Oriundus*, in cap. *Cum nullus*, magis debeat accipi pro oriundo fictione juris, quam rei veritate?

Sed nunquid etiam attendenda origo matris? Minime, nisi ordinandus sit vulgò quaesitus, cujus pater ignoratur. Ita Barbosa in Collectaneis in varia loca Concilii Tridentini sess. 23. de Refor. cap. 8. n. 19. citans seipsum de Offic. & potest. Episcopi p. 2. alleg. 4. n. 15. Novar. in sing. canon. conclus. 101. n. 10. & Alzedo in praxi Episc. p. 2. c. 5. n. 35. Præterea Barb. in Collect. loco citato n. 20. cum Aliis quos citat, docet, in hoc puncto non esse attendendam originem Avi. Atque hæc de primo modo, quo aliquis dicitur proprius Episcopus, scilicet ratione nativitatis seu originis.

Secundus modus est, ratione beneficii; contingit quippe sæpius, ut natus in una diocesi, in alia accipiat beneficium, ratione cuius subicitur illi Episcopo, in cuius diocesi obtinet beneficium, ut possit ab eo ordinari, ut patet ex capite: *Cum nullus*, supra allegato. Queritur autem circa hunc modum 1. an sufficiat quodcumque tenue beneficium; an verò requiratur ita pingue & commodum, ut Clericus possit eo honestè sustentari.

Ratio dubitandi oritur ex Concilio Trident. sess. 21. c. 2. ubi prohibet. *Ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis aliàs sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad sacros Ordines promovatur, nisi prius legitime constet, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficiat, pacificè possidere*. Propter quam prohibitionem Aliqui, quos citat Diana p. 4. tract. 4. resol. 51. docent, quodcumque tenue beneficium non sufficere.

Sed ego (inquit Diana) prorsus puto in tali casu posse Episcopum sacros Ordines conferre, & ita hanc sententiam docet Garcia de Benef. to. 1. p. 2. c. 4. n. 8. Henriquez lib. 10.

Eccc 3

c. 22.

Suarez, Diana, Villalobos.

150. Tres modi quibus Episcopus dicitur proprius in hoc casu et c. 3. de Temp. Ord. in 6.

151. Quid requiratur, ut aliquis dicatur Episcopus proprius ratione nativitatis.

1. 3. Cod. de Munic.

1. 7. Cod. de Incolis.

1. 1. ff. de Captivis.

1. 16. eod.

152. An ille, qui nascitur in itinere, habeat duplicem Episcopum.

pum originis.

153. An sit attendenda origo matris. Barbosa.

Novar. Alzedo.

An sit attendenda origo avi.

154. An sufficiat hic quodcumque beneficium.

Ratio dubitandi ex Conc. Triden.

Diana.

Garcia, Henriquez.

c. 22. §. 1. junctâ Glossâ lit. C. & cap. 17. in Glossâ lit. Q. & novissimè Barbosa de Lure Pontificio lib. 1. cap. 33. n. 38.

Barbosa.

155.
Ratio sententia affirmantis.

& declar. Card. apud Barb.

Ratio est; quia cap. *Cum nullus*, de Temp. Ord. simpliciter loquitur de habentibus beneficium; nec explicat illius valorem & quantitatem; & ideo, quod est valde notandum, sacra Cardinalium Congregatio, teste eodem Barbosa ubi supra c. 39. n. 17. censuit in una Ianuensi die 18. Martii 1628. promotum ad Ordines, cum collatione unius beneficii redditus duorum scutorum annuorum, qui incedens in habitu laicali cum armis, dum rapere tur à birruaciis, unum ex illis occidit, & ad carceres laicales adductus fuit, gaudere privilegio fori. Itâ sacra Congregatio. Hucusque Diana.

Resp. Diana ad argumentum in contrarium ex Trident.

Respondet autem ad argumentum supra ex Tridentino; quod Concilium ibi determinat, quod quis non possit otdiuari ad titulum beneficii tenuis; non autem asserit, quod si ordinandus, beneficio tenui patrimonium sufficiens ad victum adjungat, non possit ordinari ab Episcopo. Igitur aliud est querere, num beneficium sufficiat pro titulo; aliud si sufficiat, ut tamquam subditus ratione beneficii possit promoveri ad Ordines. Hæc ille.

156.
An sufficiat sola collatio beneficii.
Barbosa.

Ratio sententia negantis ex Garcia.

Queritur secundò; an sufficiat sola collatio seu titulus beneficii? Communis sententia, negat, dicens, necessariam esse possessionem. Itâ Barb. cum Aliis, quos citat, de Lure Eccles. lib. 1. c. 33. n. 33, Rationem assignat Garc. de Benef. p. 2. c. 4. n. 16. quia ad hoc, ut efficiatur de ejus foro, necessarium videtur, quod habeat beneficium cum effectu. Immo (addit idem Auctor n. 17.) & sola possessio sine titulo justo sufficere videtur ad hunc effectum; per illam enim videtur effici de foro illius Episcopi.

157.
An debeat esse beneficium quod requirit residentiam? Negat Barbosa.

Queritur tertio; an sit necessarium, quod beneficium requirat residentiam. Barb. supra n. 34. negat, & colligit ex dicto capite: *Cum nullus*; nam, inquit, si illud voluisset tantum comprehendere obtinentem beneficia cum residentia, non utique adjunxisset verba illa de beneficio Ecclesiastico: sed domiciliu duntaxat, & originis meminisset; quia sub domicilio complexus esset obtinentem beneficium cum residentia; quare sic docent Henriquez lib. 10. c. 22. §. 1. & Alii, quos vide apud præfatum Auctorem.

Henriquez.

Oppositum docet Lessius, & probat.

Pro contraria sententia citatur Lessius de Iustit. l. 2. cap. 34. n. 92. dicens: Episcopus beneficii est Episcopus loci, ubi quis habet beneficium requirens residentiam: tale enim beneficium constituit domicilium, secus si non requirat residentiam, vel si cum eo dispensatum, ut non teneatur residere; ut notant Doctores in cap. *Quia in tantum*. §. de Præbendis.

158.
Resp. ad probationem.

Sed responsio patet ex dictis; est enim obligatio residendi requiratur, ad fortiendum domicilium ratione beneficii, quid tum? Nun-

quid cap. *Cum nullus*, ut quis dicatur proprius Episcopus ratione beneficii, exigit beneficium, quod constituit domicilium? Immo domicilium expressè distinguit à beneficio; ergo censet sufficere etiam beneficium, quod non constituit domicilium.

Placet igitur prior sententia; quia ubi jus non distinguit, neque nos distinguere debemus, absque manifesta ratione; jus autem generaliter loquitur, ut patet ex verbis antea allegatis, & manifesta ratio distinguendi hic non occurrit.

Immo sic decisum fuisse attestantur Sellius in Select. canon. c. 18. n. 29. sub die 26. Martii Anno 1594. dum ibi fuit dictum, obtinentem beneficium simplex in aliqua diocesi, postquam Episcopo loci beneficii ordinari. Ita refert Barbosa. in Collect. sup. n. 28.

Verum, cum etiam aliquod beneficium simplex requirat residentiam, illa decisio apud me parvi est momenti; nisi adjunctâ istâ Regula. Ubi jus non distinguit, nec nos distinguere debemus.

Atque ex eodem principio resolvo primo, cum Doctoribus communiter: sufficere beneficium, quod licet non habeatur in titulum, habetur tamen in Commendam perpetuam, quippe Commenda perpetua datur in omnem Commendatarij, cum facultate disponendi de fructibus, sicut verus beneficiarius, & idem parum aut nihil distat ab aliis provisionibus beneficiorum, ut patet ex illius Bulla, ubi *in commodius onera sustentate valeas, de aliquo conventione auxilio providere cupientes, tale beneficium auctoritate Apostolica concedimus & commendam ac providemus per te quamdiu vixeris obtinentem esse possidendum, itâ quod durante Commenda tuis de fructibus ac redditibus istius disponere & ordinare valeas &c.* Hanc formam ponit Redibus in præxi tit. de Commenda n. 28. & sic obligat ad recitandum divinum officium solvitur.

Et eadem est ratio de Prestimonia, quæ Clericis dantur in titulum perpetui beneficii, & habent annexum aliquod obsequium spirituale. Secus dicendum de Commenda temporali, & Prestimonio quod datur licet sine onere aliquo spirituali, quoniam non æquivalent beneficio, ut patet.

Resolvo secundò; beneficium habens annexum certum Ordinem, puta Subdiaconatum, vel Diaconatum, sufficit, ut beneficium ab Episcopo talis beneficii possit etiam ad alios Ordines promoveri, quia simpliciter obtinet beneficium in ejus diocesi; nihil autem aliud jus requirit.

Quod etiam verum existimo, tamen si illud vel aliud quodcumque beneficium esset liberatum alteri Episcopo quoad provisionem, secus si etiam quoad jura Episcopalia; quia tunc pleno jure ille beneficiarius subijctus alteri Episcopo, & ideo ad alterum pertinere potest.

testas eum ordinandi ratione beneficii. In alio autem casu, provisione facta beneficiarius pleno jure subicitur Episcopo, in cuius diocesi extat beneficium; & ideo tunc ad hunc, & non ad provisorum pertinet Ordinatio. Ita cum Aliis, quos citat, docet Barb. sup. de iure Eccles. l. 1. c. 33. n. 39.

Barbosa.
161.
Quid si beneficium obtentum fuerit in fraudem?

Sed quid, si beneficium obtentum fuerit in fraudem? Multi apud Barb. supra n. 40. putant, tunc non jure quoad susceptionem Ordinis; quamvis dabitur Campan. in diversis Juris Can. Rub. 9. c. 8. n. 17. & nos eum illo; quia jus generaliter loquitur, & non videmus causam sufficientem distinguendi. Quid si enim aliquis in fraudem mutaret domicilium, putas, quia & hic non posset ordinari ab Episcopo hodierni domicilii? Consequenter affirmandum foret; vel si fraus hic non obstat, neque ibi.

162.
Quid si aliquis habeat beneficia in diversis diocesis.

Restat questio; an qui habet diversa beneficia in diversis diocesis, possit unum ex duobus Episcopis eligere pro omnibus Ordinibus suscipiendis, aut certe unum pro uno Ordine, & alterum pro altero Ordine.

Et sane, quod possit unum eligere, à quo accipiat omnes Ordines, nemo dubitat; cum uterque sit proprius ratione beneficii, & non sit aliqua ratio, vel aliquid jus positivum, quod potius exigit electionem unius, quam alterius.

Sed neque per electionem unius istorum Episcoporum, videtur præclusa via, quod minus pro aliis Ordinibus possit ordinatus ad alios Episcopos accedere; ad alios, inquam, proprios, five ratione beneficii, five ratione originis, vel domicilii. Aliqui tamen contrarium docent apud Barbosam de iure Eccles. supra n. 44. Quia, inquit, si semel factus est subditus Episcopi ordinantis, cuius est munus, providere illi de beneficio, & sic de aliis iuribus Episcopalibus, non potest talis subditus eligere alium Episcopum, in præjudicium electi per primam Ordinationem.

Respondeo; nullum fieri præjudicium Episcopo, electo per primam Ordinationem, utpote qui per eam nullum acquisivit jus ad subsequentes Ordinationes; sed ordinandus alium eligendo, utitur jure sibi concessio, nam cap. Cum nullus, non loquitur limitate, sed absolute, neque affertur aliud jus positivum, quod limitet. Et hæcenus de secundo modo subjectionis ratione beneficii.

163.
Quid hic intelligatur per domicilium?

Venio ad tertium modum, qui est ratione domicilii, per quod intelligunt communiter Doctores habitationem in aliqua diocesi, cum animo perpetuo ibi permanendi, ita ut non sufficiat diuturna habitatio, etiam ultra decennium absque tali animo; argumento leg. Non interest. 25. ff. de captivis & postli. rever. ibi: Neque enim satis est corpore domum quis redisse, si mente alienus est. Et sufficiat habitatio unius diei cum tali animo; argumento l. Domicilium. 20. ff. Ad municip. ibi: Domicilium re & facto trans-

l. 25. ff. de Captivis &c.

l. 20. ff. Ad municip.

fertur. Ubi Gloss. verb. Domicilium, ait: Facto subintellige & animo, nam hæc duo sunt necessaria. Ergo cum hic ad factum, nempe habitatio, & animus perpetuo habitandi, statim comparatur domicilium.

In dubio tamen non præsumitur ordinari talis animus in foro externo, nisi quis habitaverit ibi saltem per decem annos continuos; leg. 2. Cod. de Incolis, ubi sic dicitur: Nec ipsi qui studiorum causa aliquo loco morantur, domicilium ibi habere creduntur, nisi decem annis transieris eo loco sedes sibi constituerint. Aut certe per aliquem alium actum externum, v. g. emendo domum, & transferendo majorem partem bonorum, eo loco sedem sibi constituerit; argumento leg. Cives, 7. Cod. de Incolis, ibi: Et in eodem loco singulos habere domicilium non ambigitur, ubi quis latrem, verumq; ac fortunarum suarum summam constituit, unde rursus non sit discessurus, si nihil avocet.

l. 2. Cod. de incolis.

l. 7. eod.

Sed nunquid in mutando domicilio requiritur licentia Episcopi? Minime; argumento cap. fin. de Parochiis, ibi: Fraternaliter sua mandamus, quatenus, prædictorum locorum Praelatos, ut sibi nullam in prædictis Aconen. habitatores (qui sine licentia domicilium mutaverant) iurisdictionem usurpent, nec ab eis temporalia exigant, quibus spiritualia non ministrant, distinctione, quæ convenit, compellatis. Ubi Gloss. verb. Habitatores iurisdictionem: Quia translato domicilio (etiam sine licentia) subtrahunt eorum iurisdictioni supra de Foro competentis, Propositi, 13. q. 1. Ecclesias, §. Quia ergo. Et ibi dicitur quis habere domicilium, ubi habitat, ff. Ad municip. Municeps, §. Miles.

164.

An in mutando domicilio requiritur licentia Episcopi?

Tenentur tamen hujusmodi domicilarii portare veritatis testimonium circa mores, sufficientiam ac natalitia, nisi à teneris annis domicilium fuerit translatum, & illic habitatio continuata, usque ad tempus promotionis, in quo potest tunc servari, quod circa diligentias ordinandorum præmittendas, disponit Conc. Trident. sess. 23. de Refor. c. 5. Ita Barbofa supra de iure Eccles. c. 33. n. 31.

Conc. Trident. Barbofa.

Ex his patet primo; plus requiri ad ministrandum & suscipiendum Ordines, quam ad ministranda & suscipienda alia Sacramenta, v. g. Pœnitentiam, Eucharistiam &c. ad quæ sufficit quasi domicilium, id est, habitatio seu commoratio in aliquo loco per majorem partem anni, de quo alibi latius tractavimus. Nec immerito id factum fuit ab Ecclesia; quia Ordo non est Sacramentum presentaneæ necessitatis in singulis hominibus, & requirit peculiarem delectum ac notitiam personarum & applicationem ad ministerium Ecclesiæ.

165.

Non sufficit hic quasi domicilium, & quare.

Paret secundo; si quis habeat æqualiter duo domicilia in duabus civitatibus, solens per æquales moraliter annis partes utrobique habitare, de quo casu l. 6. §. 2. ff. Ad municip. sic dicitur: Viris prudentibus placuit duobus locis posse aliquem habere domicilium, si utrobique ita se instru-

166.

Quid si habeat duo domicilia in duabus civitatibus.

instruxit, ut non ideo minus apud alteros se collocasse videatur. Hic, inquam, posset ab utrolibet Episcopo promoveri, & ab uno accipere unum Ordinem, & alterum ab altero.

Hinc Barones seu Officiales perpetui, & eorum filii, possunt promoveri ab Episcopis illorum locorum, quæ in feudo vel regimine habent, quàmvis ibi non habitent, ut notat Barbosa de Offic. & potest. Episcopi p. 2. alleg. 4. n. 32. quoniam ratione dignitatis dicuntur in illis locis habere domicilium; argumento leg. Senatores. 8. Cod. de Incolis, Senatores in sacratissima urbe domicilium dignitatis habere videntur. Et leg. Senatores, ff. de Senatoribus, Senatores licet in urbe domicilium habere videantur, tamen & ibi, unde oriundi sunt, habere domicilium intelliguntur, quia dignitas domicilii adjectionem potius dedisse, quàm permutasse videtur.

Barbosa.

l. 8. Cod. de Incolis.

l. 11. ff. de Senatoribus.

167. Episcopus potest suum familiarem non subditum ordinare servatis certis conditionibus ex Trident.

Cæterùm his tribus modis proprietatis, ut sic loquar, & subjectionis, qui in jure communi exprimuntur, ut vidimus, adjungi solet ex privilegio seu consuetudine quartus modus, nempe familiaritatis, ratione cujus olim licitum erat Episcopis ordinare suos familiares, quàmvis aliis dictis modis sibi non subditos; & adhuc licitum est, servatis certis conditionibus, à Tridentino appositis sess. 23. cap. 9. de Reform. subsequentis tenoris: Episcopus familiarem suum non subditum ordinare non possit, nisi per triennium secum fuerit commoratus, & beneficium, quacumque fraude cessante, statim ipsa illi conferat, consuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obstante.

An omnis Episcopus.

Canc. Trid.

Examinemus singulas condiciones. Episcopus, inquit, familiarem suum. Nunquid omnis Episcopus? Patet, quòd non, ex eodem Concilio sess. 14. de Refor. c. 2. ibi: Nemo Episcopo- rum, qui Titulares vocantur, etiamsi in loco nullius diocesis, etiam exempto, aut aliquo monasterio cujusvis Ordinis resederint, aut moram traxerint, vigore cujusvis privilegii, sibi de promovendo quoscumque ad se venientes pro tempore concessi, alterius subditum, etiam prætextu familiaritatis continue commensalitatatis sue, absque sui proprii Prælati expresso consensu, ac litteris dimissoris ad aliquos sacros, aut minores Ordines, vel primam Tonsuram promovere seu ordinare valeat.

168. Quid Trid. intelligat per ly Familiarem suum.

Ex quibus verbis etiam colligitur, quid Tridentinum intelligat per ly Familiarem suum, scilicet continuum commensalem, id est, qui destinatus ad aliquod certum obsequium, ejus impensis alitur, etiam si portionem suam accipiat in pecunia, vel eam habeat extrà domum, dummodo tamen in eodem loco commoretur; si enim absens fuerit in regione remota, est Episcopi sumptibus vivat, non potest ab Episcopo ordinari, sine dimissoris litteris proprii. Ratio; quia Episcopus in hoc casu nequit mores illius famuli nosse, ad quam tamen notitiam hoc triennium præfixum est.

Ex qua utriusque ratione videtur sequi; quòd in casu proposito sint idem familiaris, & commensalis, id est, qui alitur expensis Episcopi in eadem domo; illius enim mores optime nosse potest, secus ejus, qui habitet in alia domo.

Accedit responsum Bonifacii octavi cap. fin. de verb. signif. in 6. ibi: Verùm quia dicitur, quod Clericorum tuorum appellatione debeant commensales respondemus oraculo, quòd illos in his & similibus casibus tuos volumus intelligi Clericos, qui per te non quaesiti propterea vel recepti sine fraude & jure qualibet, verè tus Clerici familiares existant, & in tuis expensis continue domesticis commensales, quos (aliàs, aliquos) pro tuis generis negotiis adesse contingat. Ergo appellatione Clericorum tuorum, solum veniunt Clerici habitantes in eadem domo, quàmvis subinde abint pro generis negotiis Episcopi vel etiam proprii, ut notat Gloss. verb. Pro tuis. Ergo cum peccat Tridentinum ut sit suus familiaris, requiritur ut in eadem domo degat.

Sed dicendum est, inquit Sanchez c. 1. de Ord. dub. 20. n. 23. id non requiritur sed in casu familiarem esse, qui in obsequio Episcopi intrà vel extrà domum, ejus Episcopi impensis alitur. Pro hac parte est Panormitanus cap. In litteris de Testibus, n. 5. ubi dicit, quòd familiaris est latior vox, quàm domesticus; & cap. Cum dilectus de Clericis non resisd. n. 4. ubi hæc dicit: Existentes in servicio aliter dicuntur sui familiares; & Mandolus Reg. p. 1. Cancell. q. 10. ubi inquit, familiares sunt, qui alicujus servitio se deputant ab illius alimentis pendentes.

Nec obstat cap. fin. de verb. signif. in 6. quia quoad illum casum intelligit illud per Tuos Clericos; secus in hoc casu. Item, quòd triennium illud datur à Tridentino, ut Episcopus norit mores familiaris: at optime cognoscet, quando continue in suo servitio alitur, licet in alia domo habitet. Hæc ille, citans hæc alios Auctores pro hac sententia.

Et quidem si auctoritate Doctorum negotiorum indubiè prævalet, & tuta est in praxi. Vnde Barb. supra n. 45. & 46. Interim certum hæc est, quòd Episcopus melius possit cognoscere mores familiaris, qui in eadem, quàm qui in alia domo habitat; sed quòd Tridentinum requirat illud triennium, ut optime cognoscatur mores familiaris, unde collat & Responsum sicut ergo Tridentinum illud triennium, ut absolute possit cognoscere ejus mores, nec potest in idoneum promoveri; ad illam notitiam non est necessarium, ut habitet in eadem domo.

Quantum ad cap. fin. Nota hæc verba: in his & similibus casibus, ubi Gloss. verb. Similibus inquit: Pone conceditur ei privilegium, ut cum Clericis suis super pluralitate beneficiorum curatorem dignitatum dispensare possit: vel etiam conferre sua

vacaturus vel similia. Et bene dicit in his & simili-
bus: quia in aliis casibus dissimilibus appellatio Cle-
ricorum omnes subiectiones Clericos comprehendit supra
eodem: Cum tibi. Et potest esse ratio: quia hic de
privilegio loquitur odioso, quia per primum tollebat
jus seu potestas conferendi beneficium ei, ad quem ordi-
natio iure spectabat; per secundum minuitur cultus
divinus, & non deservit Ecclesia, recipit stipen-
dium, ergo bene ambitiosa & restringenda sunt talia
indulta supra eodem libro de Præbendis: Quamvis, i.
quod non est in decr. Cum tibi. 10. And.

Loquitur
in materia
ambitiosa

Loquitur ergo hoc jus in materia ambitiosa,
scilicet beneficiaria; sic enim incipit: Sicut nobis
significare curasti, tibi gratias concessimus, ut bene-
ficiis Clericorum tuorum cedentium vel decedentium
possis conferre, quodque idem Clerici præbendarum
suarum fructus percipiunt, ac si in suis Ecclesiis per-
sonaliter residerent. Verum &c. Porro indulta am-
bitiosa, ut bene notat Glossa, tanquam odiosa
restringenda sunt; & ideo non extendenda hæc
appellatio, Clericorum tuorum, ad appellationem,
Familiaris sui, in materia gratiosa, uti est collatio
Ordinum (per quam augetur cultus divi-
nus) & potestas conferendi Ordines in hoc
casu, per quam non tollitur jus seu potestas
conferendi Ordines ei, ad quem Ordinatio iure
spectabat.

Et nota; quamvis Tridentinum sess. 14. de
Refor. c. 2. meminerit continuæ commensali-
tatis, & per eam videatur explicare familiarita-
tem; non tamen meminit domesticæ com-
mensalitatæ, quæ plus videtur importare,
quam simplex commensalitas. Placet itaque
communis sententia.

172.
An per fa-
miliarem
hic intelli-
gatur etiam
familiaris
Episcopi
Mandatum
Sanchez.
Oletradas.

Intelligitur quoque familiaris familiarium
Episcopi, qui ejus expensis alitur, ut docet San-
chez cap. 1. de Ord. dub. 20. n. 24. dicens:
Pro hac sententia est Mandosus Reg. 3. Can-
cellariæ qu. 16. ubi dicit, familiares familia-
rium Cardinalium, frui privilegio familiarium
Cardinalis, & Salicetus l. 2. Cod. de Episc. &
Cler. nu. 5. ubi dicit, quod si Papa reservavit
omnia beneficia suorum familiarium, censetur
reservare beneficia familiarium illius, qui est
familiaris Papæ; quia serviendo familiari Papæ,
dicitur etiam familiaris Papæ. Et Oletradas
Consil. 11. ubi dicit, quod si de proventibus
Hospitalis non debetur decima, non etiam de-
debitur de proventibus Hospitaliorum; qui
Hospitalibus deserviunt; & tenet quidam
Doctor Salmantinus in Annotat. sup. Trident.
ita tamen ut omnis fraus cesset, nec Ordinum
occasione plures familiares Episcopus admit-
tat, cap. fin. de Verb. signif. in 6. Gloss. cap. 20
verb. Fingito. de Temp. Ordin. in 6. & vi-
detur clarè tenere Henriquez lib. 14. de Irre-
gul. c. 17. nu. 3. in Commento lit. Y. ubi di-
cit, non posse ordinari familiares Episcopi,
quando non Episcopi expensis aluntur.
Hæc Sanchez. Atque hæc satis pro intelle-
ctu istorum verborum: Episcopus familiarem suum.

Menig.

Sequitur prima conditio (quæ ante Tri-
dentinum non erat requisita, & per consequens
nec hodie requisita est, ubi Tridentinum non
est receptum) scilicet: Nisi per triennium secum fu-
erit commoratus. Intellige triennium continuum,
ut patet ex Concilio Trid. cap. 2. sess. 14. de
Refor. ibi: Etiam prætextu familiaritatis continuæ
commensalitatæ suæ. Et quæ communis senten-
tia, quam tenet Barb. supra n. 47. cum Aliis,
quos citat.

173.
Triennium
hic com-
morationis
debet esse
continuum.

Sufficit tamen, quod hujusmodi triennium
in eperit, antequam fuisset Episcopus, ut de-
cisum referunt plures Auctores apud Barbos.
supra in Collect. c. 9. n. 9.

Altera conditio exprimitur his verbis: Et
beneficium, quacumque fraude cessante, statim re-
ipsum conferat. Sed quod beneficium? Nun-
quid sufficit simplex & tenue?

174.
Sufficit
quod Episcopus
conferat bene-
ficiam sim-
plex & te-
nue, ut con-
ferat minores
Ordines:

Respondet; planè sufficere ad conferen-
dam primam Tonuram; & minores Ordines
quocumque, secundum Doctores communiter,
concernit hoc Decretum Concilii. Porro ad
majores Ordines requiritur tale beneficium,
quod ordinando ad victum honestè sufficiat,
nisi alius titulus congruæ sustentationis sup-
pleat defectum.

secus ma-
jores.

Probat; quia eo sine videtur Concilium
hanc conditionem apposuisse; ut evitaretur
Ordinatio familiaris, qui cessante familiarita-
te, quod facillè contingere potest, non habet
unde honestè vivere possit; sicut ergo in non
familiaris requirit tale beneficium, aut alium
titulum, ut possit ordinari à proprio Episco-
po sess. 21. c. 2. de Refor. de quo alibi latius;
ita non mirum, si idem in familiaris requirit,
ut ordinetur ab Episcopo, cujus est familiaris.

Probatio.

Quod autem sufficiat alius titulus, v. g.
patrimonii vel pensionis, referunt decretum à
Cardinalibus, si Episcopus ita judicaverit ex-
pedire pro necessitate aut commoditate Eccle-
siæ, juxta Trident. sess. 21. de Refor. c. 2.
ibi: Patrimonium vero, vel pensionem obrimentes,
ordinari posthac non possint, nisi illi, quos Episcopus
judicaverit assumendos pro necessitate vel comodi-
tate Ecclesiarum suarum.

175.
Sufficit
alius titu-
lus.

Et modò certè ac particulari Ecclesiæ ad-
scribantur, ubi suo munere fungi debeant, juxta
Trident. sess. 23. de Refor. c. 16. ibi: Cum
nullus debeat ordinari, qui iudicio sui Episcopi non
sit utilis aut necessarius suis Ecclesiis; Sancta Syno-
dus, vestigiis sexti canonis Concilii Chalcedonensis in-
hærendo, statuit, ut nullus imposterum ordinetur,
qui illi Ecclesiæ aut pro loco, pro cuius necessitate aut
utilitate assumitur, non adscribitur, ubi suis func-
tionibus manentibus, nec incertis vagetur sedibus.

Rogas, an etiam Episcopus in his casibus
possit cum suo familiari dispensare quoad tem-
porum interstitia? Congregatio Concilii cen-
suit posse, si necessitas aut Ecclesiæ utilitas ju-
dicio Episcopi illud exposcat, juxta Triden-
tinum eadem sess. c. 11. & 13.

176.
An tunc
possit dis-
pensare
Episcopus
quoad tem-
porum in-
terstitia.

ffff Sed

An sufficiat
beneficium
simplex in
aliena Dico-
cesi.
Sellius.
Barbosa.

177.
Quid intel-
ligat Trid.
hic per ly
Saguen.

l. 3. Cod. de
Errate Ad-
voc.

l. fin. Cod. de
Iud.

178.
Limitatio
eius quod
hactenus
dictum est
Conc. Trid.

Suspensus
à proprio
Episcopo
nequit ra-
tione fami-
liaritatē ab
alio ordi-
nari.

Sed nunquid sufficit aliquem obtinere in aliena diocesi beneficium simplex? Congregatio Concilii censuit sufficere, quod beneficium sit simplex. Quod autem in aliena diocesi ibi non dicitur. Sed Sellius supra c. 19. n. 17. attestatur (ut refert Barb. in Collect. supra n. 12.) non sufficere, fuisse decisum sub die 22. April. 1657.

Restat explicanda illa particula: *statim*. Nam Vasquez disp. 243. nu. 49. hoc modo illam explicat: Ut statim, inquit, beneficium aliquod sine fraude ei provideat, nimirum quamprimum vacaverit, ne postea mendicare cogatur. Hæc ille.

Sed Alii, juxta quasdam S. Congregationis Declarationes, & Romanæ Rotæ decisiones, volunt debere intelligi intrâ decem dies. Refertur etiam Declaratio Cardinalium, quæ ait, non satisfecisse Episcopum huic decreto, per collationem beneficii, illi factam infra annum, & in undecimo mense post datam Tonsuram.

Ne ergo Episcopus exponat se periculo, diutius quàm par est, expectandi, non posset ordinare suum familiarem, nisi vacante jam beneficio, quod ei ita statim, id est, intrâ paucos dies, possit conferre; argumento leg. *Sententia*, 3. Cod. de Errore Advocat. ibi: *Neque causa palam ex continent, id est, triduo proximo contradixisse.* Et leg. fin. Cod. de Judiciis ibi: *Alio autem, id est, intrâ triduum proximum sine ulla dilacione.*

Quæ jura, quamvis fortè non obligent in hoc casu cum omni rigore, propter decisiones Cardinalium; tamen satis insinuant non debere ad multos dies, vel annos, sicut posset contingere in sententia Vasquezi, differri collationem beneficii; ne per annos integros cogatur postea mendicare, quod absolute repugnare videtur menti Concilii Tridentini.

Cæterum quod hactenus dictum est, scilicet quemlibet Episcopum proprium posse ordinare suum subditum respectivè, intelligendum venit, salvo decreto Concilii Tridentini (ubi illud obligat) sess. 24. de Refor. cap. 1. ibi: *Et, cui ascensus ad sacros Ordines à suo Prælatore, ex quacunque causa, etiam ob occultum crimen quomodolibet, etiam extra judicialiter fuerit interdictus; aut qui à suis Ordinibus seu gradibus vel dignitatibus Ecclesiasticis fuerit suspensus, nulla contra ipsius Prælati voluntatem concessa licentia de se promoveri faciendo, aut ad priores Ordines, gradus & dignitates, sive honores, restitutio suffragetur.*

Quod decretum videtur habere hanc vim, ut qui per originem subditur uni Prælatore, & ab eo est sic inhibitus vel suspensus, non possit ab alio ratione familiaritatis, aut alio ex dictis titulis ordinari. Immo ut nec etiam à Pontifice aut ejus Legato licentiam possit obtinere; nisi scilicet exponat illud impedimentum, aut per viam recursus à proprio Prælatore reclamet seu appellet, & ita ab hujusmodi Superiore ma-

jori, ad quem appellavit, habitetur. Ità Averis q. 3. lect. 6. §. *Statutur etiam.*

Sed nullum citat Auctorem; neque ego aliquem potui invenire. Interim ratio videtur esse, ne alioquin sæpius interdictio illa, frustraretur suo effectu, per recursum ad alium Episcopum. Et certè ad quid interdictio, si solum afficiat ipsum interdicentem, & non possit alios Episcopos? Nam sine ea Episcopus post suo subdito ex rationabili causa negare Ordines, & in prohibitione sua dispensare, aut verius, quando placuerit eam tollere; ergo illa inhibitio concernit alios Episcopos, qui alioquin alio titulo possent eum ordinare.

Sed quid si Episcopus subditum, prædictis omnibus qualitatibus requisitis, injustè repellat? Potest (inquit Sanchez supra n. 27.) Legatus de latere Nuntius Apostolicus, per appellacionem aditus, committere viciori Episcopo, ut si repererit eas necessarias quibus in eo concurrere, dimissoras literas ei concedat, ut à quocumque Episcopo suæ Legationis ordinetur; & ab eodem Reverendis concedente, vel ab alio tunc ordinari poterit. Ratio, quia Legatus à latere in provincia suæ Legationis omnia potest facere, quæ illius provincie Præful ordinarius, sive Episcopus, sive Archiepiscopus, aut Patriarcha, de potestate à se concessa, vel per consuetudinem quælibet potest. Hæc ille, citans alios Auctores.

Notat præterea idem Auctor nu. 19. citans Alis, quos citat; quando Episcopus proprio manifestè est suspensus, eò quod ordinari Clericos, absque licentia proprii Episcopi, tunc posse Clericos, & ejus subditos, ordinari absque ejus licentia à vicinis Episcopis; sed quando ob alias causas suspensus fuerit, debetur cap. 2. de Temp. Ordin. in 6. ibi: *Quoquoque Parochia taliter suspensum, postquam suspensio fuerit manifesta, absque ipsorum licentia, interim recipiendi Ordines ab alio vicario Episcopo, alias tamen canonice, liberam concordiam tractatam.* Ità Greg. X. in Generali Concilio Lugdunensi.

Ait: Clericis, id est, inicitatis saltem Tonsurâ; secùs laicis, quia non subest tantæ necessitas, ut laicus ordinetur, quanta ut Clericus ascendat ad superiores Ordines.

Quod autem loquatur de Episcopis suspensis, propter Ordinationem Clerici alieni, patet ex priori parte illius juris: *Eos qui Clerici in diocesi aliena absque Superioris ordinandorum licentia &c. præsumperint ordinare, per excessum à collatione Ordinum decernimus esse suspensos.*

Hinc Gloss. verb. *Taliter*: *Quia scilicet ordinaverunt Clericos alienæ diocesis; & per hoc dictum, quod secus erit in aliis casibus, in quibus hoc non expressè est expressum.* Et addit: *Idem autem equitatem hanc præcipit, ut si, ut alienos sine licentia ordinaverint, sui sine licentia ordinentur.*

Rogas, quomodo suspensio debet esse inter-

Quomodo nifesta? Respondet Gloss. verb. Manifesta. Per
lupenitio evidentiam facti (quia videlicet manifestè Epi-
debet esse scopus ordinavit alienos sine licentia proprii)
manifesta. vel quia est juris notorium (quia scilicet est con-
victus vel confessus in iudicio) alias in dubio à
proprio Prelato non recedent.

Notat præterea Glossa verb. Vicinis Episcopis,
illam Ordinationem debere fieri in sua diocesi,
Quia, inquit, non intrabunt absque sua licentia pa-
rochiam suspensi, ut credo secundum Gul. Dicunt
autem quidam, non posse Archiepiscopum vicin-
um ordinare in hoc casu, quia textus dicit:
Ab Episcopis vicinis, & non venit Archiepisco-
pus nomine Episcopi, nisi in propria diocesi.
Sic Francus eodem c. 2. n. 7. Anchar. ibi no-
tab. 4. Ioan. Andr. ibi.

Sed Dominicus ibi §. Clericis, dicit, fortè
posse sustineri contrarium; quia appellatione
Episcopi venit etiam Archiepiscopus 6. q. 4. c.
1. & notat Gloss. c. Quia periculosum, de Sen-
tent. Excom. in 6. verb. De Episcopis. ubi sic
ait: Non est superiorem Ordinem Episcopo reperire,
& ob hanc causam Papa se vocat Episcopum: unde
eo ipso quod de Episcopis exprimitur, veniunt Superi-
ores, quia non inspicimus dignitatem, sed officium
Pontificale. Et hoc magis mihi placet, inquit
Sanchez supra.

182. Quid ni & nobis magis placeat? Quippe
An Archie- nulla omnino apparet ratio, concedendi illam
piscopus potestatem magis Episcopo vicino, quàm Ar-
vicinis chiepiscopo vicino, & aliunde Archiepiscopus
possit face- vicinus revera est Episcopus vicinus, & fieri
re. potest, ut ipse sit maximè vicinus; cur ergo
Concilium ei negasset, quod concessit Episco-
po? Igitur in hoc casu non solum Episcopus,
sed etiam Archiepiscopus vicinus potest con-
ferre Ordines non subdito, absque licentia
proprii Episcopi, quæ alioquin per se loquen-
do foret necessaria.

Sed nunquid licentia proprii sufficit? De
hac licentia, & ejus sufficientia instituitur

CONCLUSIO VI.

Episcopus proprius, per se loquen-
do, potest Clericis sæcularibus,
sibi subditis, concedere literas
dimissorias.

183. Intelligitur hæc conclusio de Episcopo pro-
prio quocumque ex quatuor modis; Conclusio-
ne præcedenti explicatis; & probatur ex
Concilio Tridentino sess. 23. de Refor. c. 3.
sequentis tenoris: Episcopi per semetipsos Ordines
conferant; quod si aegritudine fuerint impediti, subdi-
tos suos, non aliter, quàm iam probatos & examina-
tos, ad alium Episcopum ordinandos dimittant.
Ubi generaliter loquitur de omnibus Episco-
pis, quibus competit per semetipsos conferre

Ordines, uti sunt omnes Episcopi proprii quo-
cumque ex quatuor modis, Conclus præce-
denti explicatis.

Et licet signanter exprimat impedimentum
aegritudinis; tamen eadem est ratio & disposi-
tio Concilii, secundum communem intelli-
gentiam Doctorum, de quacumque rationa-
bili causa.

Igitur non possunt Episcopi concedere di-
missorias, nisi ex rationabili causa, & ob legiti-
mum impedimentum, quando vel simplici-
ter vel commodè per semetipsos nequeunt Or-
dines conferre. Et oportet, ut illa causa in lite-
ris exprimitur; argumento cap. 1. de Temp.
Ordin. in 6. ibi: Per eius (Episcopi) patentes
litteras causam rationabilem continentes, quare ip-
sum nolit aut nequeat ordinare.

Quod etiam expressis verbis statuit Trident.
sess. 7. de Refor. c. 11. quod sic sonat: Facul-
tates de promovendo à quocumque, non suffra-
gentur, nisi habentibus legitimam causam, ob quam
à propriis Episcopis ordinari non possint, in literis
exprimendam, & tunc non ordinentur, nisi ab Epi-
scopo in sua diocesi residenti, aut pro eo Pontificalia
exercente, & diligenti prævio examine. Ubi licet
Concilium loquatur de facultatibus concessis
à Pontifice, non ab Ordinariis, quæ appel-
lantur literæ dimissoria; tamen eadem est ra-
tio de his literis, & ideo à Doctoribus com-
muniter hoc decretum ad illas extenditur.

Ac proinde docent; non obstante prævio
examine proprii Episcopi, quod est necessarium,
ut patet ex Tridentino supra sess. 23. c. 3. &
exprimendum in literis, ut dicitur eadem sess.
c. 8. ibi: Vniquisque autem à proprio Episcopo or-
dinetur. Quod si quis ab alio promoveri petat, nul-
latenus id ei, etiam cuiusvis generalis aut specialis
rescripti vel privilegii prætextu, etiam statutis tem-
poribus, permittatur, nisi eius probitas ac mores
Ordinarius sui testimonio commendentur; equidem
dimissum iterum examinari posse ab Ordinario,
ad quem dimittitur, si ipse examinare voluerit.

Ita declarant Cardinales sub hac forma
verborum: An Episcopus ordinans alienos subditos
seculares cum dimissorias proprii Episcopi, asserentis
eos examinatos fuisse, & idoneos repositos, teneatur
huiusmodi attestationsi deferre, vel etiam possit eos
dem ordinandos examinare. Congregatio respondit,
esse arbitratum, & ideo posse, sed non teneri.

Deinde circa examen, faciendam à proprio
Episcopo, Censuit Congregatio in casu, quo ali-
quis fuerit absens per plures annos ab Ordinario, ita
ut illum commendare de vita & moribus non possit
sufficere literas dimissorias Ordinarii, quæ contine-
bunt, quod ordinandus non sit excommunicatus vel
contumax; sed de legitimis progenitis parentibus:
informatis verdè de vita & moribus habenda est ex
loco, in quo sui versatus.

Item: Episcopus, qui à sua diocesi abest, debet
subditos suos, non aliter quàm probatos & examina-
tos, ad alium Episcopum ordinandos dimittere, sicut

Ffff 2

184. Episcopi nequeant concedere dimissorias sine rationabili causa, in literis exprimen- da. cap. 1. de Temp. Ord.

Conc. Trident.

185. Episcopus ad quem dimittitur potest tunc examinare.

Ita declarant Cardinales.

186. Notabile circa examen, faciendum à proprio Episcopo.

An vicini Episcopi debeant fa- cere illam Ordinationem in propria Diocesi.

Francus. Anchar. ibi notab. 4. Ioan. Andr. ibi.

182. An Archiepiscopus vicinis possit face- re.

183. Probatur Concl. ex Trident.